

Sluiproute naar de advocatuur

Juristen hebben moeite stageplaatsen te vinden.
Een deel ontdekt een alternatieve weg naar de beroepsgroep:
als stagiaire een eigen praktijk beginnen.

Franc de Korte

Het aantal stageplaatsen nam fors af. Begonnen in 2007 nog 1360 juristen aan de beroepsopleiding, vorig jaar waren dat er maar 721. De crisis, bezuinigingen op de rechtsbijstand en de hogere kosten voor de beroepsopleiding zorgden ervoor dat kantoren niet staan te trappelen om nieuwe stagiaires aan te nemen. Maar er is een sluiproute naar een leven als advocaat. Artikel 1 van de Verordening op de Advocatuur definieert de term 'stagiaire-ondernemer': de stagiaire die de praktijk voor eigen risico en rekening uitoefent. Van de 2817 advocaat-stagiaires die nu in hun opleiding zitten, hebben 162 (5,75 procent) een eigen praktijk opgezet. Ze zijn dus zelf verantwoordelijk voor hun inkomsten en investeringen (dus ook de beroepsopleiding).

'We krijgen er steeds meer vragen over,' zeggen verschillende medewerkers van de lokale orden onafhankelijk van elkaar. En dat terwijl er bewust geen reclame wordt gemaakt voor deze wettelijke variant. 'We zien toch liever dat stagiaires zich richten op hun beroepsopleiding en niet daarnaast ook nog eens moeten leren ondernemen,' verklaart voorzitter Bas Martens van het dekenberaad de terughoudendheid.

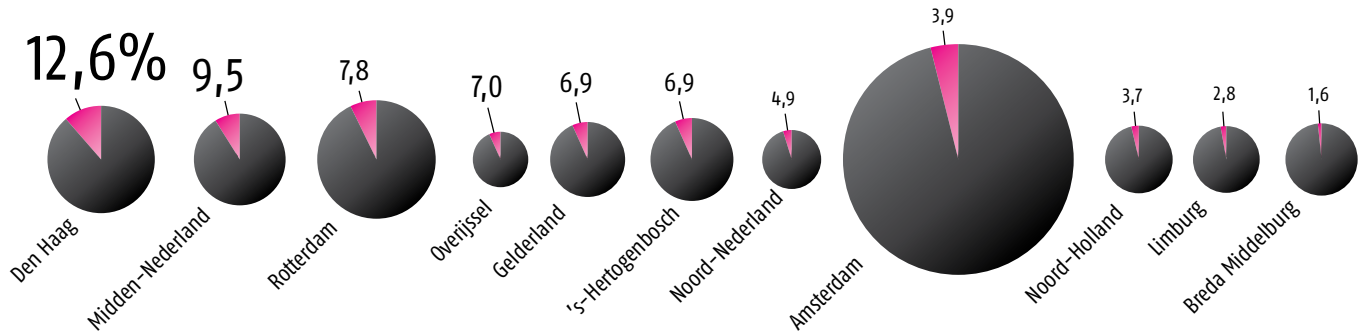
De weg naar het stagiaire-ondernemerschap is een hobbelige. Zo gelden er strenge eisen. 'We willen zeker weten dat stagiaires weten waar ze aan beginnen. Daarom hebben we allerlei waarborgen ingebouwd,' zegt Martens. Hij noemt een realistisch ondernemingsplan. 'We krijgen nog steeds rooskleurige plannen binnen.

Mensen die zich rijk rekenen met een toevoegingspraktijk. Dat kan niet,' zegt Martens. Ook opgeleid worden door alleen een buitenpatroon is niet meer mogelijk: 'Overall vragen we nu een binnen-/buitenpatroon. Dat betekent op hetzelfde kantoor, liefst op dezelfde gang. We willen dat je elkaar dagelijks ziet.' Wie wil starten, heeft bovendien een behoorlijke financiële buffer nodig (zie 'De financiën' op pagina 43). Dat is voor lang niet iedereen weggelegd. Zeker niet nu banken terughoudend zijn in hun kredietverlening.

Toch zijn er dus juristen die de combinatie stage en ondernemerschap aandurven. Hun advies: echte ondernemers laten zich niet afschrikken door de eisen. Vijf ondernemers aan het woord.

WAAR ZITTEN DE ONDERNEMERS?

Percentage stagiaire-ondernemers onder stagiaires.

‘Dit is geen risico, maar een kans’

Naam: Janouk Kloosterboer (27)

Kantoor: Kessels Advocaten, Breda

Basis: mix van kostenmaatschap en equity

Patroon: mr. M.H. den Otter (voormalig

patroon: mr. R.M. Van Rompaey)

Stageverklaring verwacht: april 2015

Rechtsgebieden: IE&ICT

‘Volgens mijn ouders waren mijn eerste woordjes: zelf doen,’ vertelt Janouk Kloosterboer. Het ondernemerschap werd haar met de paplepel ingegoten, maar toch begon de Vlissingse haar advocatenstage in loondienst. ‘Ik heb op de dag af twee geweldige jaren gehad bij QuestIE in Breda. Toen stapte mijn patroon Rutger van Rompaey over en werd partner bij

Van Benthem & Keulen. We waren een goed team en ik mocht met hem mee, maar we wisten beiden dat zo’n groot kantoor niets voor mij zou zijn,’ vertelt Kloosterboer.

Een paar dagen lang zat ze te dubben over wat ze moest doen: een nieuwe patroon zoeken en weer in loondienst?

Dat zag ze niet zitten. Tot het moment kwam dat ze dacht: ik begin mijn eigen kantoor, een jaar eerder dan eigenlijk kan. ‘Er is een reglement en als je daaraan houdt, krijg je toestemming van de Orde,’ zegt Kloosterboer. Toch liep ze al vrij snel tegen een probleem aan. ‘Ik kon niet op hetzelfde kantoor als mijn beoogd patroon zitten,’ vertelt ze. Uiteindelijk is ze benaderd door Kessels Advocaten in Breda. Na een aantal gesprekken mocht ze daar instappen in de maatschap.

Angst om voor zichzelf te beginnen, kende ze niet: ‘Ik zie deze weg niet als een risico, maar als een kans. En kansen moet je pakken.’ Het gaat erg goed, nu wil ze haar werkgebied uitbreiden: ‘En misschien wel iemand aannemen op de IE-/ICT-sectie,’ zegt ze ambitieus.

‘Je wordt er sterk en weerbaar van’

Naam: René Ruiter (45)
Kantoor: Shioda Advocaten, Hilversum
Basis: zelfstandige praktijk
Patroon: mr. D.W.J. Leijts
Stageverklaring verwacht: 2017
Rechtsgebieden: huurrecht bedrijfsruimte, arbeidsrecht, consumentenrecht

René Ruiter was, tot hij aan de beroepsopleiding begon, jurist bij verschillende brancheverenigingen zoals ANKO (kappers) en CBW-Mitex (retail). ‘Ik begon procederen veel leuker te vinden, maar miste als jurist de spierballen (beslagrecht red.) van de advocaat,’ zegt René Ruiter die onderdak vond bij Shioda Advocaten in Hilversum. Toen hij zich oriënteerde op een stageplek schrok hij van de salarisrichtlijn van de Orde voor stagiaires. ‘Ik had in twaalf jaar een behoorlijk salaris opgebouwd, dit zou een enorme terugval betekenen,’ bekennt hij. Via een vriendin kwam Ruiter op het spoor van het stagiaire-ondernemerschap en dat bood uitkomst.

De combinatie met de nieuwe beroepsopleiding valt hem zwaar. ‘Ik ben heel duidelijk gewezen op de consequenties van deze route, maar er gaat veel meer tijd in de opleiding zitten dan de Orde voorspiegelde,’ zegt Ruiter onvermoeibaar. Je hoort hem dan ook niet klagen: ‘Ik ben nog altijd heel blij met mijn keuze. Als je het aandurft maakt de strijd je sterk en weerbaar. Daar heb je heel veel aan in de advocatuur.’

‘Een eigen kantoor is heel intensief’

Naam: Janet Plat (26)
Kantoor: Advocatenkantoor Noord, Roden
Basis: zelfstandige praktijk
Patroon: mr. R.W. Lagerwaard
Stageverklaring verwacht: 2017
Rechtsgebied: ondernemingsrecht

‘Ik dacht dat je als advocaat-stagiaire altijd in loondienst van je patroon moest zijn,’ vertelt Janet Plat, eigenaar van Advocatenkantoor Noord in Roden

en advocaat-stagiaire. ‘Maar dat is dus niet zo.’

Na haar rechtenstudie aan de Rijksuniversiteit Groningen kon Plat geen geschikte stageplek vinden binnen de advocatuur. Het kantoor waar ze graag opgeleid wilde worden, nam geen nieuwe stagiaire aan. ‘Het hikte vooral tegen de kosten aan van een advocaat-stagiaire,’ weet Plat. Veel van haar studiegenoten trokken weg uit het noorden of zijn iets anders gaan doen. ‘Ik wilde advocaat worden en ben gaan zoeken naar de mogelijkheden,’ zegt ze. Tijdens het doorspitten van de Stageverordening 2012 ontdekte ze de ‘geheime route’.

‘Ik wilde altijd al een eigen kantoor beginnen, maar het kwam nu drie jaar eerder dan verwacht.’

Haar beoogd patroon kende de route niet maar was meteen enthousiast: ‘Hij zei: ik heb nog een ruimte vrij. Je kunt er zo in, de kachel brandt al.’ De Orde was positief kritisch maar gaf al haar medewerking, vertelt Plat die het weer zo zou doen als het opnieuw kon: ‘Het is heel intensief, maar je staat veel meer in de samenleving en dat is pure winst.’

‘De leercurve is de meest steile’

Naam: Susanne Wolfert (28)
Kantoor: Flooren Advocaten, Groningen
Basis: samenwerkingsverband
Patroon: mr. F.B. Flooren
Stageverklaring verwacht: 2015
Rechtsgebieden: familierecht, strafrecht

Dat Susanne Wolfert als stagiaire-ondernemer aan de slag is gegaan, was voor haar een logische keuze. Voordat ze aan de beroepsopleiding begon, was ze al juridisch medewerker bij Flooren Advocaten in hartje Groningen. ‘Ik had op een gegeven moment een gesprek over mijn toekomst. Daarin kreeg ik de twee opties voorgelegd: in loondienst of als zelfstandige. Ik heb voor het laatste gekozen.’ Dat lijkt opmerkelijk, maar de vrijheid om haar eigen zaken te kiezen woog zwaarder dan de zekerheid van elke maand een vast salaris op haar rekening. ‘Vrijheid is ook een zekerheid,’ merkt ze daarover op.

Het leuke van het ondernemerschap vindt ze dat ze meteen in het diepe moest. ‘De leercurve is de meest steile die je kunt vinden. Het mag een risico zijn, maar dat is het me meer dan waard.’ Inmiddels vindt ze het heel leuk om de omzetcijfers in de gaten te houden en bij te sturen als dat moet. ‘Als je voor dit vak kiest, moet je een bepaalde overtuiging hebben van jezelf. Ik vind het leuk om in uitdagingen te denken.’

‘Zorg voor verwijzers’

Naam: Eva Boer (38)
Kantoor: Wormhoudt Berg Advocaten, Amsterdam
Basis: kostenmaatschap
Patroon: mr. P. Goettsch
Stageverklaring verwacht: 2015
Rechtsgebieden: huurrecht, arbeidsrecht, letselschade

Eva Boer had al de nodige werkervaring voordat ze de beslissing nam om advocaat te worden. Na de tip van een advocaat om direct als zelfstandige

DE FINANCIËN

De kost gaat voor de baat uit. Dat gezegde geldt ook voor startende ondernemers. Maar met wat voor een bedrag moet je zeker rekening houden als startende stagiaire-ondernemer?

	euro
• permanente buffer	25.000
• kosten beroepsopleiding	17.150
• aantal maanden minimuminkomen	7.500
• arbeidsongeschiktheidsverzekering	1.200
• stichting Derdengelden incl. KvK-registratie	350
• beroepsaansprakelijkheidsverzekering	700
Totaal	51.900

Niet meegenomen in de berekening: de huurovereenkomst voor de duur van de stage, een aantal maanden kantoorkosten, reiskosten, advocatenpas, kantoorinrichting en verzekering.

te starten, trok zij de stoute schoenen aan en kwam bij Wormhoudt Berg Advocaten in Amsterdam terecht. ‘Mijn patroon kende de route omdat ze die zelf ook bewandelde,’ vertelt Boer in haar kleine kantoorruimte met uitzicht over het Vondelpark. ‘Ze heeft heel veel uitgelegd over hoe het werkt.’

Het eerste jaar als zelfstandige was pittig. ‘Je moet veel leren over ondernemen en je doet de beroepsopleiding. Daarnaast had ik toen ook een zoontje van vier en een dochtertje van één.’ Toch wist ze haar broek op te houden doordat ze bij haar oude werkgevers een goed netwerk had opgebouwd binnen de sociale sector. ‘Zo kreeg ik mijn eerste zaken binnen,’ vertelt ze. Het is volgens haar belangrijk dat je je verwijzers kent. ‘Het grootste risico is dat je geen zaken hebt. Dan ga je failliet,’ zegt ze rationeel. ‘Je moet er dus voor zorgen dat ze je kennen.’ Inmiddels draait ze niet meer alleen maar op toevoegingszaken. ‘Ik ben letselschade erbij gaan doen. Zeker gezien de bezuinigingen op de rechtsbijstand is het goed om je risico’s te spreiden.’

